

15.12.2020

POL-2020-79203

Poliisihallituksen arpajaishallinto

Keskusrikospoliisin lausunto Poliisihallitukselle liittyen hallituksen esitysluonnokseen laiksi rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta

Tausta

Poliisihallituksen arpajaishallinto on 30.11.2020 pyytänyt Keskusrikospoliisilta lausuntoa tai kommentteja liittyen rahankeräyslain 1 §:n muuttamiseen. Pyyntö perustuu Sisäministeriön 6.11.2020 lähettämään lausuntopyyntöön hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta. Sisäministeriön jakelussa mainitut voivat halutessaan välittää lausuntopyynnön edelleen esimerkiksi alaiselle hallinnolleen, jäsenjärjestöilleen, yhteistyökumppaneilleen tai muille sidosryhmilleen.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rahankeräyslakia. Lain soveltamisalasaännökseen lisättäisiin uusi kohta, jossa niin sanottu vapaaehtoinen päästökompensaatio rajattaisiin rahankeräyslain soveltamisalan ulkopuolelle. Tämä tarkoittaisi sitä, että soveltamisalarajoituksen määritelmän mukainen toiminta olisi mahdollista rahankeräyslain sääntelyn ulkopuolisena toimintana erilaisille toimijoille riippumatta palveluntarjoajan oikeudellisesta muodosta. Jatkossa vapaaehtoisten päästökompensaatiopalveluiden tarjoaminen olisi mahdollista niin yrityksille kuin kansalaisjärjestöillekin oikeushenkilömuodosta riippumatta rahankeräyslain ulkopuolisena toimintana.

Ehdotettu muutos tulisi mahdollisesti siirtämään päästökompensaation valvontavastuuta rahankeräyksiä valvovalta viranomaiselta kuluttajansuojaviranomaiselle. Rahankeräyksiä valvovana viranomaisena toimivan poliisin toimivalta perustuu puolestaan rahankeräyslakiin.

Keskusrikospoliisin lausunto

Keskusrikospoliisi pitää esitystä lähtökohtaisesti tarpeellisena ja kannatettavana ympäristövastuullisuuden ja elinkeinotoiminnan kehittämisen näkökulmista.

Keskusrikospoliisi toteaa, että rikostorjunnan ja lainvalvontaviranomaisen valvonnan näkökulmasta esitetyn lainmuutoksen perusteella on huomioitava ja arvioitava myös tiettyjä riskitekijöitä. Päästökompensaatiomenettelyyn liittyvää lainsäädäntöä ja sääntelyä ei juurikaan ole vielä kehitetty tai käytönotettu. Käytännössä vallitsevassa oikeustilassa rahankeräyslaki on ollut ainoa väline kyseisen muotoisen toiminnan valvomiseksi silloin, kun

toiminta on toteutettu rahankeräyksen muodossa. Huomioiden rahanke-
räyslain muutosesityksen yritystoimijoille ja yksityisille tahoille sekä näiden
asiakkaille vapaaehtoisen päästökompensaation tosiasiallisessa toteutta-
misessa ja vastikkeen/vastikkeettomuuden toteamisessa ei jää lakiin tai
sääntelyyn perustuvaa tyhjentävää velvoitetta yksilöidä ja todentaa menet-
telyä.

Palvelujen tarjoajien määrän kasvaminen ja valvontavastuun siirtyminen
poliisihallitukselta kuluttajansuojaviranomaiselle lisää tarvetta kuluttajan-
suojaviranomaisen valvonnan lisäämiselle. Kuluttajansuojaviranomaisen on
valvonnassaan voitava arvioida, onko laissa tarkoitettu kasvihuonekaasu-
päästön vähentäminen, välttäminen tai poistaminen tapahtumassa tai ta-
pahtunut todellisuudessa. Tämä aiheuttaa tarvetta ympäristöministeriön
valmistamalle lisäsääntelylle. Lisäksi on huomioitava, että kuluttajansuoja-
viranomaisen valvonta ei koske yrityksiä tai yhteisöjä, jotka tarjoavat pääs-
tökompensaatiopalveluita toisille yrityksille.

Keskusrikospoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Robin Lardot

Rikostarkastaja

Mikko Kiiski

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi
15.12.2020 klo 08:56. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.